

"נקודה טובה" – מסע בשבילי הרוח של עם ישראל

(גיליון 45 - שנת תשפ"א גיליון "כי-תצא" – יג' אלול תשפ"א, 21 לאוגוסט 2021)

לע"נ אמו"ר ר' יוסף-חיים ב"ר יעקב רוט ז"ל

ב"ה

"נקודה טובה" לפרשת "כי-תצא" - "רק השמר לך ושמר נפשך מאד"

במהלך שנת 2020 נהרגו 32 פועלי בנין בישראל!

האם לתורת ישראל יש מה לומר גם בתחום הזה?!

בוודאי ובוודאי.

תורת ישראל איננה דת העוסקת רק במערכת היחסים שבין אדם לבוראו. זוהי תורת חיים, העוסקת בכל תחומי החיים של הפרט ושל הכלל. בבית, בשדה, בשוק, בכיכר העיר, בקהילה, במסחר וגם בתחומי הגיהות והבטיחות.

"וְעֲשִׂיתָ מַעֲקָה (חזק, יציב וגבוה) **לְגִגֶּדְךָ**" (דברים כב, ח) **מְצִנָּה** התורה ומוזהירה אותנו **בפרשתנו - פרשת "כי תצא"**. והוא הדין בכל מקום ומכשול שיש בו סכנה ויוכל ליפול משם, כגון בורות שיחין (שוחות) ומערות (חז"ל).

בהמשך הפסוק, מרחיבה התורה את הדרישה להיזהר **מפני כל הסיכונים** ואומרת: **"וְלֹא תֵשִׂים דְּמַיִם בְּבֵיתְךָ"**. ללמדך, "שלא יגדל אדם כלב רע בתוך ביתו ולא יעמיד סולם רעוע בתוך ביתו" וכן שאר מזיקים מעולם הדומם והחי, כדי שלא יבוא לידי היזק או פגיעה באף אדם (מדרש תנאים).

ולכן, מצוה עלינו לסלק מבתנו כל דבר המביא נזק. זאת ועוד, לבית הדין יש סמכות לחייב אדם לסלק רכוש שסכנה נשקפת ממנו לאחרים. והדברים חוברים לפסוק: **"רק השמר לך ושמר נפשך מאד..."** (דברים ד, ט), **הַמְצִנָּה** אותנו גם הוא, על שמירת הנפש.

כאשר הרמב"ם עוסק בדיני רוצח, הוא מציב בקצה אחד את הפוגע בחברו **במזיד** ובכוונה. ובקצה השני הוא מציב את הפוגע בחברו **בשגגה**, במציאות שאיננה צפויה וחזויה. ובלשונו: "השגגה קרובה לאונס והוא שיארע במיתת זה **מאורע פלא** (חריג מאד) **שאינו מצוי** ברוב מאורעות בני אדם" (הלכות רוצח ושמירת ו, ג).

בין שני אלה מציב הרמב"ם את ההורג בשגגה כתוצאה מסיכון שהיה ניתן וצריך לחזות אותו, להיזהר ממנו ולהערך בפניו. שגגה כזאת, מגדיר הרמב"ם **כפשיעה הקרובה לזדון ממש** ורחוקה מאד מן השגגה הקרובה לאונס.

ללמדך, שבכל פעילות עלינו לבחון את הסיכונים הבטיחותיים הניצבים בפנינו, לנתח אותם ולפעול בהתאם ולהיזהר שלא תבוא שם תקלה על ידינו.

ומה לגבי שמירת הנפש והגוף שלנו?!

האם מותר לנו לקחת סיכונים על עצמנו?! הרי זה רק אני....!?

"נקודה טובה" - מסע בשבילי הרוח של עם ישראל

ממשיך הרמב"ם ואומר, שכל דיני שמירת הנפש וגוף שנאמרו ביחס לאחרים, חלים גם על עצמנו באותה מידה. וזו לשונו: "הרבה דברים אסרו חכמים מפני שיש בהם סכנת נפשות וכל העובר עליהן ואמר הריני מסכן בעצמי ומה לאחרים עלי בכך או איני מקפיד על כך" הדבר אסור לחלוטין (פרק יא).

והוא ממשיך ומונה את המאכלים המסוכנים שאסור לאדם לאכול בעצמו, פן יפגע ועוד.

נחתום בשירו של נתן אלתרמן, שיר אותו כתב לבתו המשוררת תרצה אתר, שהיתה בעלת נטיות אובדניות. שיר שכולו תפילה ובקשה לשמירה ולזהירות...

שְׁמְרֵי נֶפֶשׁ, כְּחֵד שְׁמְרֵי, שְׁמְרֵי נֶפֶשׁ,
שְׁמְרֵי חַיִּיד, בִּינְתָד, שְׁמְרֵי חַיִּיד,
מְקִיר נֹפֶל, מְגִג נְדָלָק, מִצַּל חֵשֶׁד,
מְאָבֵן קָלַע, מְסַכִּין, מְצַפְרֵינִים.
שְׁמְרֵי נֶפֶשׁ מִן הַשׁוֹרֶף, מִן הַחֹתֶד,
מִן הַסְּמוּד כְּמוֹ עֶפְר וְכְמוֹ שְׁמִים,
מִן הַדֹּמָם, מִן הַמְּחַכָּה וְהַמֹּשֶׁד,
וְהַמְּמִית כְּמִי בְּאֵר וְאֵשׁ פִּירִים.
נֶפֶשׁ שְׁמְרֵי וּבִינְתָד, שְׁעַר רֵאשִׁיד,
עוֹרֶד שְׁמְרֵי, שְׁמְרֵי נֶפֶשׁ, שְׁמְרֵי חַיִּיד...

הבה ניזהר ונשמור על חיינו וחיי הסובבים אותנו בכל מקום - בבית, בחברה, בדרכים (בהליכה ובנהיגה), בתעשייה ובבנין...

מרכת עת לופ

מה רול

לכניסה או להסרה מרשימת התפוצה (במייל ו/או בווטסאפ), ניתן לפנות למייל: rothmoshe@gmail.com

ארכיון "נקודה טובה": http://www.pirsuma.com/nekuda_tova

נא לשמור על קדושת הגליון ולהכניסו לגניזה לאחר השימוש.

יש לך הערה או הארה? אשמח לקבל למייל הנ"ל. **אהבת? הפץ בין חבריך.**